Besluit
Verlenen vergunning

Datum
10 november 2026

Zaaknummer
2025-011640

Onderwerp
Omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 28

Mts. L.J. van Velde en F.H. van Velde-Hassink
Bremensallee 12
8167 PH OENE

Locatie
Bremensallee 12 te Oene

DSO-nummer
2025090500602

Activiteit
Het veranderen van een veehouderij

Beste meneer/mevrouw [redacted]

Op 5 september 2025 hebben wij uw aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1, aanhef en onder e van de Omgevingswet voor de locatie Bremensallee 12 te Oene. Hierbij ontvangt u ons besluit.

Definitief besluit
Wij besluiten:

1. De door u aangevraagde omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder e), te verlenen. De vergunning wordt verleend voor:
    - Het vervangen van de stalinrichting van stal F door nieuwe volièrehuisvesting;
    - het plaatsen van een luchtwasser op stal F;
    - het gebruik van deze stal F;
    - het gebruik van de overige bestaande stallen;
    - het gebruik van de bestaande bedrijfswoningen;
    - de huisverkoop van eieren;
    - de opslag van mest in een afgesloten mestloods,

    zoals weergegeven in bijlage 1 en 3.
2. Alle eerder verleende natuurvergunningen volledig in te trekken, zodra er uitvoering is gegeven aan hetgeen gesteld onder 1.
3. De besluiten 1 en 2 zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Vernietiging van het ene besluit in een beroepsprocedure leidt ook tot vernietiging van het andere besluit.
4. Dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en de bijlagen bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze beschikking.

5. De in bijlage 2 bij dit besluit opgenomen voorschriften aan deze vergunning te verbinden.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Janine van der Zijl
Teammanager Vergunningverlening

Bijlagen
- Bijlage 1 – Motivering van het besluit
- Bijlage 2 – Voorschriften
- Bijlage 3 – AERIUS-berekeningen
  - Verschilberekening met reductieverplichting (kenmerk RWd5XiipPdQB d.d. 4 november 2026)
  - Beoogde situatie (kenmerk S2jgb2dctScU d.d. 4 november 2026).
  - Verschilberekening voor de realisatiefase (kenmerk Rw2ra4cxYakm d.d. 4 november 2026)

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Beroep
Diegenen die een zienswijze hebben ingediend en andere belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland via telefoonnummer (088) 361 2000 of op www.rechtspraak.nl.

BIJLAGE 1 MOTIVERING VAN HET BESLUIT

1 Toelichting

1.1 Leeswijzer

De opbouw van deze toelichting op de vergunning is als volgt:
- Allereerst wordt de *activiteit* omschreven*;*
- dan volgt de *procedure;*
- vervolgens is het *beoordelingskader* toegelicht;
- onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- onder het kopje '*zienswijzen'* worden de binnengekomen zienswijzen behandeld;
- de beslissing wordt afgesloten met een *conclusie, overige verplichtingen* en de *juridische grondslagen;*
- de *voorschriften* zijn in bijlage 2 opgenomen.

1.2 Omschrijving activiteiten

Er wordt een vergunning verleend voor:
- Het vervangen van de stalinrichting van stal F door nieuwe volièrehuisvesting;
- het plaatsen van een luchtwasser op stal F;
- het gebruik van deze stal F;
- het gebruik van de overige bestaande stallen;
- het gebruik van de bestaande bedrijfswoningen;
- de huisverkoop van eieren;
- de opslag van mest in een afgesloten mestloods,

De stallen D en E blijven in gebruik met minder dieren per stal dan in de referentiesituatie.

2 Procedure

Op 5 september 2025 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit op grond van artikel 5.1 lid 1 sub e van de Omgevingswet en afdeling 11.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving. De definitie van een Natura 2000-activiteit is volgens de Omgevingswet "een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied". De door u beoogde Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. De aanvraag maakt deel uit van deze omgevingsvergunning. De aanvraag is gewijzigd en aangevuld op 15 april 2026, 28 april 2026 en 28 juli 2026.

Het ontwerpbesluit heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Binnen deze periode zijn zienswijzen binnengekomen.

2.1 Afstemming andere provincies

De effecten van stikstofdepositie hebben ook invloed op Natura 2000-gebieden die in andere provincies liggen. Het voorliggende beoogde project veroorzaakt naast stikstofdepositie in Gelderland ook stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied in de provincie Overijssel, namelijk Boetelerveld, Sallandse Heuvelrug, Vecht- en Beneden-Reggegebied en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht.

In afwachting van nadere beleidsvorming heeft provincie Overijssel de vergunningverlening, waarbij intern of extern salderen wordt toegepast, opgeschort tot 1 februari 2027. Dit komt doordat zij op dit moment niet kan voldoen aan het additionaliteitsvereiste dat aan salderen is verbonden. Uitzondering op de opschorting is mogelijk indien aan de volgende voorwaarden kan worden voldaan:

- Minimaal 85% afroming op de aangewende stikstofruimte;
- Het project draagt bij aan andere provinciale doelstellingen voor duurzaamheid.

De provincie Gelderland beschikt sinds 10 juli 2025 (aangepast op 10 februari 2026) over een vastgesteld beleidskader voor intern en extern salderen, met de daarbij behorende reductieverplichting. Dit kader waarborgt dat bij vergunningverlening een feitelijke afname van stikstofdepositie wordt gerealiseerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan de doelstelling om emissies structureel te verlagen en bij te dragen aan de onderbouwing van het additionaliteitsvereiste dat bij salderen geldt. Het beleid maakt het daarnaast mogelijk om vergunningaanvragen binnen de geldende juridische kaders te beoordelen, terwijl tegelijkertijd wordt bijgedragen aan de verbetering van de staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden.

De effecten van het voorliggende project worden conform het Gelderse beleid gemitigeerd door middel van intern salderen, waardoor met zekerheid kan worden gesteld dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken gebieden niet zullen worden aangetast. Daarbij is rekening gehouden met het toegepaste reductiepercentage van 35% bij intern salderen. Voor Overijssel resulteert dit in een feitelijke afname van de depositie op hexagonen met een waarde van maximaal 0,06 mol/ha/jaar op Sallandse Heuvelrug. Hiermee wordt zowel binnen Gelderland als in Overijssel een daadwerkelijke daling van de stikstofdepositie gerealiseerd (berekend op basis 35% afroming op de referentiesituatie). Deze reductie draagt tevens bij aan de landelijke doelen voor natuurherstel en emissiereductie.

Dit besluit is toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Overijssel en ambtelijk met hen afgestemd.

2.2 Flora en Fauna

Dit besluit geldt alleen voor een Natura 2000-activiteit. Het is mogelijk dat u ook een vergunning moet aanvragen voor een flora en fauna-activiteit. Dit kunt u laten bepalen met een quickscan soortenbescherming. Als u een vergunning nodig heeft, kunt u deze bij de provincie aanvragen.

2.3 Houtopstanden

Wanneer er houtopstanden worden gekapt die beschermd zijn in het kader van afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (activiteiten die houtopstanden betreffen) dient hiervoor een kapmelding bij de provincie Gelderland te worden gedaan en moet de houtopstand binnen 3 jaar op dezelfde locatie worden herplant.

3 Beoordelingskader

3.1 Bepalen vergunningplicht

Artikel 5.29, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat beoordelingsregels voor de aanvraag van een Natura 2000-activiteit worden gesteld met het oog op de natuurbescherming. Het tweede lid bepaalt dat de beoordelingsregels in ieder geval strekken tot uitvoering van artikel 6, tweede, derde en vierde lid, en artikel 16 van de Habitatrichtlijn en artikel 9 van de Vogelrichtlijn, in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

Op grond van artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen verleend als uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
Indien er Natura 2000-gebieden zijn waar de stikstofdepositie in de beoogde situatie boven de kritische depositie grenswaarde (0,00 mol N/ha/j) ligt, zijn onder dergelijke omstandigheden significant negatieve effecten in de meeste gevallen niet op voorhand uit te sluiten zodat een passende beoordeling is vereist.

In de uitspraak van 18 december 2024[1] heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak een nuancering aangebracht op de vaste rechtspraak van de afdeling over intern salderen. De afdeling heeft aan deze uitspraak een schema beoordelingskader toegevoegd hoe te handelen bij intern salderen.

1. In de voortoets wordt beoordeeld of het project effect heeft op een Natura 2000-gebied.
2. Wanneer significante effecten van het gehele project niet zijn uitgesloten is er vergunningplicht en is er een passende beoordeling nodig.
3. Intern salderen mag als mitigerende maatregel ingezet worden in de passende beoordeling waarbij de verwachte voordelen moeten vaststaan.
4. Wijziging of beëindiging van bestaande situatie moet zijn verzekerd.

[1] ECLI:NL:RVS:2024:4923

5. Additionaliteitsvereiste: salderen mag alleen als de mitigerende maatregel (inzet referentiesituatie) niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of verslechtering te voorkomen.

3.2 Het additionaliteitsvereiste

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) volgt dat getoetst moet worden aan het additionaliteitsvereiste bij het inzetten van mitigerende maatregelen. Uit de PAS-uitspraak van 29 mei 2019[2] volgt dat een maatregel die als instandhoudings- of passende maatregel ingezet zou kunnen worden, alleen als mitigerende maatregel bij vergunningverlening ingezet mag worden als het behoud van natuurwaarden is geborgd. Hierbij moet worden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen en huidige staat van instandhouding, op basis van bijvoorbeeld natuurdoelanalyses. Of, in het geval dat er een verbeter- of hersteldoelstelling geldt, dat doel ook op andere wijze kan worden gerealiseerd.

Uit een uitspraak van de Afdeling van 28 mei 2025[3] volgt dat de motivering van het additionaliteitsvereiste project-overstijgend is en ziet op de vraag of de nodige instandhoudings- en/of passende maatregelen zullen worden getroffen voor een Natura 2000-gebied, waardoor mitigerende maatregelen die worden getroffen ten behoeve van individuele projecten niet nodig zijn als instandhoudings- of passende maatregel. Daarbij kan er worden gewezen op een plan, programma of pakket van maatregelen waarin gemotiveerd wordt welke instandhoudings-maatregelen en passende maatregelen, die nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn, worden getroffen. In dat plan, programma of pakket van maatregelen kan beleid over het afromen van de omvang van de referentiesituatie in relatie tot bepaalde projecten een rol spelen, evenals beleid over projecten waarvan de omvang van de referentiesituatie niet wordt gebruikt als instandhoudings- of passende maatregel. Op die manier kunnen de instandhoudings- en/of passende maatregelen die individuele initiatiefnemers treffen een rol spelen in de additionaliteitstoets.

3.3 Gelderse beleidsregels

Op 10 februari 2026 hebben de Gedeputeerde Staten van Gelderland beleidsregels salderen vastgesteld. In deze versie is onder andere het onderdeel intern salderen weer opgenomen. Daarnaast wordt het gebruik maken van de referentiesituatie beperkt tot alleen de ruimte die nog structureel in gebruik is of in gebruik genomen kan worden. En er mag slechts 65% van de referentiesituatie worden ingezet bij intern salderen en slechts 35% van de referentiesituatie van een saldogever worden ingezet bij extern salderen als er sprake is van effecten op Natura 2000-gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Deze reductie wordt gezien als een passende maatregel.
In artikel 5 lid 8 zijn ook een aantal uitzonderingen opgenomen wanneer er niet voldaan hoeft te worden aan het verplichte reductiepercentage:

---

[2] https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@115602/201600614-3-r2/, zie r.o. 13.5 t/m 13.7
[3] Uitspraak 202203354/1/R2 - Raad van State, zie r.o. 19.4 en 19.5

- Als een project met een tijdelijke emissie wordt gemitigeerd met een activiteit die permanent wordt beëindigd.
- Als een project een nieuwe natuurvergunning nodig heeft voor de continuering van de huidige uitvoering van de activiteit.
- Als een project wordt uitgevoerd ten behoeve van het behalen van de doelstellingen van een Natura 2000-gebied.

3.4 Bepalen referentie

De referentiesituatie is de geldende toestemming die, voor zover deze structureel in gebruik is, als mitigerende maatregel wordt ingezet om significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied te voorkomen.
De referentiesituatie wordt bepaald aan de hand van een natuurvergunning, aan de hand van een milieutoestemming die is verleend voor de Europese referentiedatum of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels op de Europese referentiedatum. Als het gaat om een milieutoestemming of een situatie die toegestaan was op grond van algemeen geldende regels dan moet ook worden aangetoond dat de activiteit was toegestaan en feitelijk aanwezig is of nog kan zijn en zonder natuurtoestemming worden hervat. Voor die situaties geldt ook dat als er een situatie later is toegestaan met minder gevolgen voor een Natura 2000-gebied dan in de situatie op de referentiedatum, dan wordt uitgegaan van de situatie met het laagste effect dat de stikstofemissie veroorzaakt.[4]

4 Beoordeling

4.1 Vergunningplicht

In de voortoets mag voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie (exclusief standaardonderdelen) en de gevolgen van het project na wijziging.
Uit de voortoets, waarbij de ingediende AERIUS-berekening van de beoogde situatie (bijlage 3) is beoordeeld, blijkt dat er Natura 2000-gebieden zijn waarop, als gevolg van de activiteiten van dit bedrijf, depositie van stikstof plaatsvindt wat mogelijk significante effecten heeft op de te beschermen waarden. Hiervoor is een natuurvergunning nodig.

4.2 Effecten stikstof

De AERIUS-berekeningen waarmee de effecten van stikstof worden berekend bevatten een referentiesituatie en een beoogde situatie. Dit betreft berekeningen voor de aanleg- en gebruiksfase. In deze paragraaf geven wij van de referentiesituatie aan hoe wij deze hebben vastgesteld en beschrijven wij de stikstofbronnen. Vervolgens beoordelen we of de mitigerende maatregel (het inzetten van de referentiesituatie) niet ingezet zou moeten worden voor

[4] ECLI:NL:RVS:2013:1891

natuurherstel (additionaliteitsonderbouwing). Ten slotte stellen wij vast of de berekende effecten van stikstof aanleiding geven om de aangevraagde vergunning te verlenen.

4.2.1 Referentiesituatie

Als referentiesituatie geldt de natuurvergunning van 25 februari 2013met zaaknummer 2012-017745.

Onderstaande tabel is een samenvatting van de referentiesituatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening (bijlage 3). In deze AERIUS-berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 1: Referentiesituatie dierlijke stikstofbronnen

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
9	D	Legkippen, volièrehuisvesting, 45–55% roosters en mestband-beluchting 0,2 m³/uur per d.p.	HE2.3.2.1	41.732
10	F	Legkippen, overige huisvestingssystemen.	HE2.100	20.100
11 en 12	E	Legkippen, volièrehuisvesting, 45–55% roosters en mestband-beluchting 0,2 m³/uur per d.p.	HE2.3.2.1	13.915
Overige stikstofbronnen		Stationair draaiende en manoeuvrerende voertuigen, mobiele werktuigen, wegverkeer en koude start.		

Stikstofbronnen anders dan dieren hebben in het verleden nooit expliciet deel uitgemaakt van vergunningen. Voor zover deze stikstofbronnen onmisbaar zijn voor de vergunde activiteiten beschouwen we deze bronnen als impliciet vergund. Daarom is opname van de regel "Overige stikstofbronnen" in de tabellen van de referentiesituatie toegestaan.

Op grond van onze beleidsregels salderen in Gelderland mag alleen de ruimte die structureel in gebruik is of genomen kan worden, worden betrokken als mitigerende maatregel. De referentiesituatie is op 5 september 2025 aantoonbaar nog in gebruik of kan nog in gebruik genomen worden. Dit is aangetoond door middel van luchtfoto's.

4.2.2 Aangevraagde situatie

Onderstaande tabel geeft de aangevraagde situatie weer. Dit is een samenvatting van de beoogde situatie uit de bijgevoegde AERIUS-berekening voor de gebruiksfase. In deze berekening is tevens de emissie van alle bronnen en de daarbij behorende depositie terug te vinden.

Tabel 2a: Aangevraagde situatie dierlijke stikstofbronnen

AERIUS bron	Stal	Diersoort/omschrijving	Code/ Nr. systeembeschrijving	Aantal
9	D	Legkippen, volièrehuisvesting, 45–55% roosters en mestband-beluchting 0,2 m³/uur per d.p.	HE2.3.2.1	40.000
10 en 12	E	Legkippen, volièrehuisvesting, 45–55% roosters en mestband-beluchting 0,2 m³/uur per d.p.	HE2.3.2.1	12.500
11	F	(Groot) ouderdieren van legkippen, overige huisvestingssystemen i.c.m chemische luchtwasser 90%	HE2.100 + LW2.8 (OW 2013.08.V1)	26.326
13		Afgesloten mestloods		38.826

Tabel 2b: Aangevraagde situatie andere stikstofbronnen beoogde situatie

Bron	Soort/omschrijving	Aantal
Externe transportbewegingen	Licht verkeer Zwaar verkeer	58.694 vervoersbewegingen/jaar 724 vervoersbewegingen/jaar
Interne vervoersbewegingen	Laadschoppen op banden Stage-IIIA (30 kW) diesel	SCR Nee 1.237 l en 365 uur/jaar
	Landbouwtrekker Stage-IV (100kW) diesel	SCR Ja 3.665 l en 365 uur/jaar
	Zitmaaier 4-takt (10kW) benzine	SCR Nee 77 l en 52 uur/jaar
	Vrachtauto's (200 kW) diesel	SCR Nee 1.954 l en 100 uur/jaar
Stationair draaien	Continue emissie	19,9 kg NO_x en 0,5 kg NH_3 /jaar
Manoeuvreren op het erf	Licht verkeer Zwaar verkeer	58.694 vervoersbewegingen/jaar 724 vervoersbewegingen/jaar
Koude start	Licht verkeer Zwaar verkeer	3.347 starts/jaar 36 starts/jaar
Overige stikstofbronnen	CV (2x)	7,2 NO_x kg/jaar

In de beoogde situatie wordt gebruik gemaakt van een chemische luchtwasser. Uit meerdere onderzoeken blijkt dat dit type luchtwassers het beoogde rendement haalt, mits ze voldoen aan de eisen van elektronische monitoring en goed onderhouden zijn. Dit zijn verplichtingen die vanuit het Bal gelden.

4.2.3 Beoordeling van de effecten van stikstofdepositie

Uit de AERIUS-verschilberekening voor de gebruiksfase blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden substantieel wordt verminderd (ten minste 35%) als gevolg van de activiteiten waarvoor een vergunning is aangevraagd.

Wij baseren onze besluiten op berekeningen, gemaakt met de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS Calculator.

U hebt AERIUS-berekeningen aangeleverd die zijn gemaakt met versie 2025.3 van AERIUS Calculator. Omdat het rekenhart van AERIUS Calculator sinds de vorige versie niet gewijzigd is en de in te voeren parameters evenmin veranderd zijn, hebben wij nieuwe AERIUS-berekeningen gemaakt door de aangeleverde berekeningen in AERIUS Calculator in te lezen en vervolgens te exporteren. Wij hebben het rekenjaar bij alle situaties op 2026 gezet. Deze exports zijn als bijlagen aan dit besluit toegevoegd.

4.2.4 Randeffecten

Uit de AERIUS-verschilberekeningen die voor het project zijn uitgevoerd, lijkt op enkele hexagonen een toename van stikstofdepositie wordt berekend op Natura 2000-gebieden. Bij de interpretatie van deze resultaten is rekening gehouden met de systematiek van AERIUS Calculator, waarin per emissiebron een maximale rekenafstand van 25 km wordt gehanteerd.
Door deze rekenafstand kan in de modelresultaten nabij de grens van 25 km een zogenoemd rekeneffect (randeffect) optreden. Een dergelijk effect kan ontstaan wanneer emissiebronnen in de aangevraagde situatie ten opzichte van de referentiesituatie zijn verschoven of wanneer variabelen van deze bronnen zijn gewijzigd. Als gevolg daarvan kunnen verschillen in de modelberekening optreden die niet het gevolg zijn van een feitelijke verandering in emissies, maar van de wijze waarop het rekenmodel de bijdragen van afzonderlijke bronnen binnen de maximale rekenafstand verwerkt.
Het onderhavige project bestaat uit meerdere emissiebronnen in zowel de referentiesituatie als de aangevraagde situatie. Deze bronnen maken integraal onderdeel uit van hetzelfde project en dienen in onderlinge samenhang te worden beschouwd. Op basis van de uitgevoerde AERIUS-verschilberekening is vastgesteld dat de betreffende hexagonen waarop een toename wordt berekend, zich alle binnen een afstand van 25 km van de projectgrens bevinden. De berekende toenames zijn het gevolg van het hiervoor beschreven rekeneffect binnen AERIUS en kunnen niet worden toegeschreven aan een feitelijke toename van emissies als gevolg van het project.
De berekende toenames betreffen daarom modelmatige randeffecten en vormen geen depositietoenames die aan het onderhavige project kunnen worden toegerekend. Deze resultaten behoeven daarom geen nadere beoordeling in het kader van de effecten van het project op Natura 2000-gebieden.

4.3 Beoordeling onderbouwing additionaliteit

4.3.1 Stikstofdepositie aangevraagd project

De aangevraagde activiteiten leiden tot stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Rijntakken, Veluwe, Boetelerveld, Sallandse Heuvelrug, Vecht- en Beneden-Reggegebied, Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht en Landgoederen Brummen.
Tabel 3 geeft een overzicht van de gebieden waarop het project depositie veroorzaakt en de omvang van de depositie.

Tabel 3: Resultaten AERIUS-berekening aangevraagde situatie

	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/j)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/j)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/j)
Totaal	35.881,21	3.806,30	35.881,21	15,94	0,00	-

Per gebied	Berekend (ha gekarteerd)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/j)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/j)	Met afname (ha gekarteerd)	Grootste afname (mol N/ha/j)
Rijntakken (38)	32,19	1.965,71	32,19	15,94	0,00	-
Veluwe (57)	35.179,02	3.806,30	35.179,02	2,98	0,00	-
Boetelerveld (41)	50,87	2.090,41	50,87	0,38	0,00	-
Sallandse Heuvelrug (42)	590,74	2.422,57	590,74	0,27	0,00	-
Vecht- en Beneden-Reggegebied (39)	18,53	1.919,99	18,53	0,26	0,00	-
Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (36)	3,16	1.538,69	3,16	0,21	0,00	-
Landgoederen Brummen (58)	6,70	1.605,49	6,70	0,10	0,00	-

De aangevraagde activiteit heeft effect op 48 van de habitattypen die voorkomen in de Natura 2000-gebieden die in tabel 3 genoemd zijn. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat op deze habitattypen het eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven.
Daarnaast is er ook effect op 9 leefgebied typen namelijk L01, L07, L08, L09, L10, L11, L13, L14 en L4030. Uit de natuurdoelanalyses blijkt dat voor een aantal van de soort(en) die gebruik maken van deze leefgebied typen het eindoordeel ‘nee, tenzij’ wordt gegeven, omdat de leefgebied typen in het leefgebied van deze soorten zijn aangewezen als stikstofgevoelig. In een groot deel van deze habitattypen en leefgebied typen wordt de KDW overschreden. De natuurdoelanalyse maakt duidelijk dat stikstof daarom een knelpunt is voor deze habitattypen en soort(en).
Dit houdt in dat het vastgestelde pakket aan maatregelen niet volstaat om verslechtering tegen te gaan en realisatie van instandhoudingsdoelstellingen mogelijk te maken. In de natuurdoelanalyses is geconcludeerd dat aanvullende emissie- c.q. depositie reducerende maatregelen noodzakelijk zijn voor het behalen van de relevante instandhoudingsdoelstellingen. Zodoende is het noodzakelijk dat aanvullende maatregelen worden getroffen om tot het doelbereik te komen.

4.3.2 Referentiesituatie van het project

Om bovenstaande depositie van de aangevraagde activiteit te mitigeren (om daarmee verslechtering van de kwaliteit van de in paragraaf 4.3.1 genoemde habitats en leefgebieden te

voorkomen) gaat de aanvraag uit van intern salderen met de toegestane activiteit op de locatie. Deze toestemming is weergegeven in tabel 1.

4.3.3 Mitigerende maatregel (intern salderen)

Ten aanzien van de habitattypen en -soorten met een 'nee-tenzij' eindoordeel valt verslechtering niet uit te sluiten en zijn passende maatregelen nodig om verslechtering van natuurwaarden te voorkomen. De voorwaarden in de beleidsregels salderen zijn opgenomen als passende maatregel (zie paragraaf 3.3 van dit besluit). Om te kunnen voldoen aan de nieuwe beleidsregels dient er een substantiële reductie plaats te vinden. Intern salderen op basis van de beleidsregels leidt ertoe dat stikstofemissie ten gevolge van vergunde activiteiten substantieel wordt gereduceerd. Met deze beleidsregels wordt de dalende lijn van depositie op de omliggende Natura 2000-gebieden Rijntakken, Veluwe, Boetelerveld, Sallandse Heuvelrug, Vecht- en Beneden-Reggegebied, Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht en Landgoederen Brummen ingezet, evenals de bijdrage van de depositie aan de landelijke stikstofdeken, zoals opgenomen in de meest actuele versie van het rekenprogramma AERIUS.

4.3.4 Versnellingsaanpak stikstof

De beleidsregels zijn onderdeel van de Gelderse programma aanpak 'Versnellingsaanpak stikstof' (hierna: VAS). De VAS is in december 2024 aangekondigd en bestaat uit verschillende onderdelen met onder andere als doel de natuur sterker te maken en wonen en werken vlot te trekken door stikstof te reduceren.

Momenteel zijn er vanuit de VAS verschillende sporen opgepakt:

- Beleidsregels salderen: het wegnemen van ruimte die niet structureel in gebruik is of genomen kan worden en verplichting van 35% reductie voor nieuwe ontwikkelingen met effecten op N2000 – gebieden waar verslechtering niet kan worden uitgesloten. Dit beleid is van tijdelijke aard en zal van kracht zijn tot dat er een pakket van maatregelen in werking is die voor de benodigde stikstofreductie zorgt. Op deze manier zorgen we voor de doorgang van stikstofreducerende projecten totdat er een pakket van maatregelen is.
- Stikstofreductiegebied: 60-70% reductie van stikstofemissies t.o.v. 2018 in 500 meter stroken rondom de Veluwe, Landgoederen Brummen, Willinks Weust en Bekendelle. In februari 2026 zijn de regels voor dit gebied ter inzage gelegd. In oktober 2026 zullen de maatregelen worden vastgesteld. Tot die tijd geldt het voorbereidingsbesluit, waarin een verbod op alle nieuwe en wijzigingen van stikstof emitterende activiteiten binnen deze gebieden is vastgelegd.
- Extra inzet op natuurherstel binnen en buiten de grenzen van N2000 gebieden: In januari 2026 is besloten om herstelmaatregelen op basis van al vastgestelde beheerplannen en herstelprogramma's versneld uit te voeren. Daarnaast wordt er ook ingezet op de gebieden rondom de N2000 gebieden. Hier zal het aandeel natuur-inclusieve landbouw verhoogd worden naar 25% van het areaal, waarbij we de biodiversiteit van deze gebieden versterken.
- Bronmaatregelen: Voor de provincie Gelderland geldt dat op grond van wettelijke doelen en vereisten Gelderse agrarische bedrijven gemiddeld 42% ten opzichte van 2018 van de

stikstofemissie moet reduceren. Voor bronnen uit de sector industrie geldt een reductiedoel van 38% emissiereductie in 2030 ten opzichte van 2019. Voor mobiliteit en wonen geldt een 25% reductie in 2030 ten opzichte van 2019. Naast het strokenbeleid en de Gebiedsgerichte Aanpak Veluwe zal een combinatie van kortetermijnmaatregelen en een ontwikkelaanpak worden uitgewerkt om de uitstoot van stikstof bij de bron te verminderen.

4.3.5 Andere maatregelen

In zowel de Contourennota[5], het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN)[6] als in de Uitvoeringsagenda GMS is al inzichtelijk gemaakt binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd, alsmede wat het effect van de maatregelen is. De periode tussen 2021 en 2025 kenmerkte zich als de aanlooptijd van het bovengenoemde maatregelenpakket: er zijn veel maatregelen uitgewerkt en klaargezet om ook daadwerkelijk resultaat te behalen. Echter, door verschillende oorzaken heeft de uitvoering van de geplande maatregelen tot op heden vertraging opgelopen. Met de reeds verstrekte rijksgelden geven wij voortgang aan de onderstaande reeds ingezette maatregelen[7]:

- Vrijwillige aankoop agrarische bedrijven (regelingen omschakeling, gedeeltelijke beëindiging en verplaatsing);
- Stimulering innovatie en modernisering brongerichte maatregelen stalemissies;
- Regeling managementmaatregelen melkveehouders Veluwe;
- Vergroten en vergoeden landschapselementen agrarisch gebied[8];
- Drukfactoren aanpak anders dan stikstof buiten N2000[9].

4.3.6 Natuurherstelmaatregelen

Naast de hiervoor genoemde maatregelen, die gericht zijn op de noodzakelijke reductie van stikstof op de afzienbare termijn, worden er op dit moment ook Natura 2000-herstelmaatregelen getroffen. In de beheerplannen van alle Natura 2000-gebieden is beschreven welke maatregelen het gebied nodig heeft om de instandhoudingsdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit van het gebied, te behalen. In de beheerplannen, wordt overigens ook de link gelegd met bredere (natuur)ontwikkelingen. Voor de Natura 2000-gebieden buiten de provincie Gelderland werken de daarvoor bevoegde provincies zelf aan natuurherstelmaatregelen. Voor de Gelderse Natura 2000-gebieden Rijntakken, Veluwe en Landgoederen Brummen zijn bijvoorbeeld, ten behoeve van stikstofgevoelige natuurwaarden, de volgende natuurherstel-maatregelen reeds getroffen en/of in uitvoering:

Natura 2000-gebied Rijntakken (38)

[5] Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/07/16/contourennota-programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering
[6] Raadpleegbaar via de website van de Rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/12/19/programma-stikstofreductie-en-natuurverbetering-en-nota-van-antwoord
[7] Uitvoeringsagenda GMS 2021-2024
[8] Dit leidt tot vermindering van oppervlakte van landbouwgrond met hoge mestgiften.
[9] Deze maatregelen leiden zelf niet tot reductie van atmosferische stikstofdepositie. Wel kunnen bepaalde (delen van) gebieden door systeemherstel minder gevoelig worden voor stikstof. Deze maatregelen kunnen wel bijdragen aan vermindering van andere stikstofbronnen, zoals met meststoffen belast grond- en oppervlaktewater, mineralisatie van veen en interne eutrofiering.

- Extra maaien/hooien en afvoeren en nabeweiden ten behoeve van glanshaverhooilanden;
- Afgraven van hoge oeverwallen t.b.v. stroomdalgraslandsoorten;
- Aanpassen van vegetatielegger en extensiveren van beheer t.b.v. uitbreiding en kwaliteitsverbetering van essen-iepenbossen en hardhoutooibossen,
- Uitbreiding en kwaliteitsverbetering ten behoeve van stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden;
- Aanleg plas-drassituaties onder andere ten behoeve van de Watersnip;
- Kwartelkoning vriendelijk natuurbeheer: afspraken maken met beheerders over mozaïekbeheer, laat maaien van hooilandpercelen en/of aangepast begrazingsbeheer;

Natura 2000-gebied Veluwe (57)

- Grootschalig bosherstel in historische boscomplexen, herstel en uitbreiding van de eikenstrubbenboscomplexen, herstel van hardhoutooibossen en revitaliseringsmaatregelen;
- Beperken zwijnendruk in oude eikenbossen en regionaal verlagen van de omvang van wilde hoefdierpopulaties;
- Inrichting en omvorming natuur zoals de maatregelpakketten voor duurzame heide, voor stuifzandlandschap, voor herstel van vochtige en natte heidelandschappen, voor jeneverbesstruweel en de aanleg van tijdelijke heideakker;
- Extensivering en aankoppelen van landbouwgrond;
- Opstellen en uitvoeren plannen voor het herstel en behoud van kwetsbare vennen;
- Optimaliseren hydrologisch systeem, tegengaan van verdroging en verbeteren waterkwaliteit ten behoeve van vennen, venen en beken;
- Opheffen versnippering door onder ander de aanleg verbindingen tussen heidegebieden;
- Diverse aanvullend beheermaatregelen zoals exotenbestrijding (Amerikaanse eik, vogelkers, robinia), extra chopperen, inzet van gescheperde begrazing en opslag verwijderen op heide en stuifzand.
- Aanpassen van padenstructuur en gericht beperken van de openstelling van sommige deelgebieden, om verstoring door recreanten te verminderen;
- Maatregelen specifiek gericht op het versterken van leefgebied en soorten;
- Stellen randvoorwaarden aan beheer.

Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen (58)

- Uitvoeren hydrologische maatregelen zoals het dempen en verondiepen van watergangen, omleggen van watergangen en het graven van een nieuwe watergang;
- Omvorming van bos naar heide of alluviaal bos;
- Inrichten, afgraven en plaggen van (agrarische) percelen ten behoeve van de ontwikkeling van schraalland en bos;
- Verwijderen van exoten;
- Uitvoeren beheermaatregelen als het periodiek dunnen, maaien, begrazen en uitmijnen;
- Maaien van heischrale graslanden om successie tegen te gaan;

- Verkenning naar de noodzaak en mogelijkheden voor ecologische verbindingszones;
- Onderzoek naar de omvang en kwaliteit leefgebied van de kamsalamander

Voor de in de provincie Overijssel gelegen Natura 2000-gebieden Boetelerveld, Sallandse Heuvelrug, Vecht- en Beneden-Reggegebied en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht zijn, ten behoeve van stikstofgevoelige natuurwaarden, de natuurherstelmaatregelen die reeds getroffen en/of in uitvoering zijn beschreven in de natuurdoelanalyses van de betreffende gebieden.

4.4 Nadere toelichting passende maatregelen

In navolging van de Logtsebaan-uitspraak is in de rechtspraak reeds invulling gegeven aan de vraag op welke wijze inzichtelijk gemaakt moet worden of en welke passende maatregelen worden getroffen. Zo moet gemotiveerd worden welke andere maatregelen zijn of zullen worden getroffen, binnen welk tijdpad worden de maatregelen uitgevoerd en wanneer wordt verwacht dat deze effectief zijn. In het onderstaande gaan wij verder in op een aantal concrete passende maatregelen.

4.4.1 LBV (plus)- en MGO-regeling

De Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) is een subsidieregeling voor veehouders die willen stoppen met hun bedrijf of met een locatie van hun bedrijf. Het doel van de regeling is om de stikstofuitstoot vanuit de veehouderij te verlagen, zodat de natuur die daarvoor gevoelig is, kan herstellen. MGO-1 staat voor Maatregel Gerichte Opkoop, eerder MGA-I genoemd. Deze regeling is gericht op de vrijwillige opkoop van piekbelastende veehouderijbedrijven zodat dit bijdraagt aan de verlaging van de depositie van ammoniak op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden. Deze maatregel is gericht op selectieve opkoop van veehouderijbedrijven die een hoge stikstofdepositie veroorzaken op één of meerdere natuurgebieden in de nabijheid van het bedrijf, de zogenoemde piekbelasters. Met deze maatregel wordt uitvoering gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.
In de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 11 april 2024 (ECLI:RBGEL:2024:2061, r.o. 11.1) zet het rechtscollege uiteen op welke wijze we de verwijzing naar de LBV-(plus) regeling kunnen concretiseren. Voor 93 LBV+ en 6 MGO bedrijven is een goedgekeurd intrekkingsverzoek geregistreerd bij de provincie. Voor deze bedrijven kan met redelijke zekerheid worden gesteld dat zij ook gaan beëindigen en de vergunningen verleend zullen worden. Het intrekken van de stikstofruimte van de LBV(+) bedrijven heeft bijgedragen aan de ingezette dalende lijn zoals opgenomen in de laatste rekenversie van het rekenprogramma AERIUS.

Aankomende beëindigings- en verplaatsingsregelingen

Op 18 november 2024 is de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) kleinere sectoren opengesteld. De Lbv kleinere sectoren richt zich op een vijftal diercategorieën die niet onder de LBV(+)-regeling vallen en waarvan de stikstofvracht op of boven een vastgestelde drempelwaarde uitkomt.

Per 6 januari 2025 is verder de Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp) opengesteld. Deze regeling is bedoeld voor piekbelasters die hun veehouderij willen verplaatsen naar een locatie in Nederland (of een ander land in de Europese Unie), waarbij de bedrijfsactiviteiten op de nieuwe locatie in Nederland niet onder de aanpak piekbelasting vallen. Per 6 oktober 2025 is daarnaast de MGB (Maatregel Gerichte Beëindiging) opengesteld. Dit is een vrijwillige beëindigingsregeling vanuit Provincie Gelderland. De regeling is bedoeld voor veehouderijen die in een van de Gelderse Natura 2000-gebieden of daaromheen liggen. Met deze regeling worden ondernemers met een veehouderij gestimuleerd om volledig of gedeeltelijk te stoppen met hun bedrijf. Hiermee wordt de neerslag van stikstof verminderd in en om Natura 2000-gebieden in Gelderland.

4.4.2 Regeling Circulaire Mestverwerking

Naast maatregelen die leiden tot een lagere emissie uit de stal, zijn er ook maatregelen nodig die leiden tot een lagere input van stikstof via het veevoer en een lagere emissie uit de opslag en aanwending van mest. Via pilots werkt de provincie aan kennisontwikkeling om op die manier de uitstoot van stikstof omlaag te brengen. Verder heeft provincie Gelderland in 2023 een subsidieregeling Circulaire mestverwerking opengesteld. Deze regeling stimuleerde stalaanpassingen en het plaatsen van stikstofstrippers. Beide maatregelen zullen bijdragen aan minder depositie van stikstof op de natuur. In de ex ante evaluatie van deze regeling is berekend dat via deze openstelling een emissiereductie van 51.000 kg NH_3/jaar wordt bereikt. De emissiereductie door stikstofstrippers zal overigens niet zichtbaar zijn in de stalvergunningen.

Landelijke regelingen mestverwerking

Naast voornoemde regeling Circulaire Mestverwerking zijn er ook een aantal landelijke regelingen die hierop zien: de subsidieregeling Hoogwaardige mestverwerking (HMV) en de Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen (Sbv). De HMV is bedoeld voor bedrijven die een hoogwaardige mestverwerkingsinstallatie laten bouwen, zoals een mestvervoerder of een mestverwerkend bedrijf. Door mest centraal te verwerken kan de landelijke uitstoot van ammoniak beperkt worden. De SBV richt zich op veehouderijen die middels maatregelen en aanpassing van stalsystemen hun stikstofuitstoot verminderen.

4.4.3 Kadernota Agrifood

Vanuit de Kadernota Agrifood wordt ingezet op de omschakeling naar een natuur inclusieve (kringloop) landbouw (NIL). Hierdoor vindt minder input van stikstof in de vorm van (kunst)mest plaats. Een lagere aanbreng van deze stikstofbronnen betekent dat er daardoor minder in het water of de natuur terechtkomt. Door de bodem minder intensief te gebruiken draagt NIL bij aan stikstofreductie en aan de doelen voor natuur, landschap, water en bodem. Samen met boeren kijken we gebiedsgericht naar mogelijkheden voor de ontwikkeling voor de vormen van NIL. Voor 10 gebiedsprocessen rondom de Veluwe, Rijntakken en Achterhoek zijn er momenteel voor 39 bedrijven bedrijfsplannen opgesteld voor de omschakeling naar NIL. Vanuit genoemde gebiedsprocessen worden momenteel aanvragen opgesteld om deze bedrijfsplannen uit te voeren.

Er is geld voor de uitvoering beschikbaar via de GLB-regeling 'Samenwerking voor Integrale Gebiedsontwikkeling', die provincie Gelderland in november 2024 open heeft gesteld.

4.4.4 Conclusie additionaliteit

Op basis van bovenstaande uiteenzetting kan worden geconcludeerd dat:

- In dit besluit wordt, in lijn met de vereiste van zekerheid over de realisatie van maatregelen, concreet en voldoende onderbouwd welke maatregelen worden getroffen voor de noodzakelijke en aantoonbare reductie van stikstofdepositie op afzienbare termijn ten gunste van de betrokken stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.
- De aanvraag is onlosmakelijk verbonden met de inzet van een passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid van de Habitatrichtlijn, namelijk de toepassing van de beleidsregels salderen. Deze toepassing garandeert een substantiële en feitelijke reductie van de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling op locatie Bremensallee 12 te Oene door een directe en onomkeerbare reductie van (ten minste) 35% van de referentiesituatie.
- De beleidsregels salderen hebben als doel om noodzakelijke stikstofreducties mogelijk te maken. De beleidsregels leveren daarmee een directe en aantoonbare bijdrage aan de realisatie van de natuurdoelen door structurele en onomkeerbare stikstofreducties mogelijk te maken, waarmee de herstel- en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden ondersteund.
- De collectieve en gegarandeerde bijdrage van de aanvragen, die moeten feitelijk voldoen aan de beleidsregels salderen, de natuuropgave is relatief zo groot dat deze, ook zonder dat het volledige maatregelpakket inzichtelijk is gemaakt, ruimschoots als 'passend' is aan te merken.

4.5 Overige effecten

De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken is ongeveer 1,4 km. Op basis van de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de voorgenomen activiteiten kunnen, naast stikstof, andere significante effecten op deze gebieden worden uitgesloten.

5 Zienswijzen

Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn zienswijzen binnengekomen van Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. te Nijmegen en Stichting Mobilisation for the Environment te Nijmegen (Hierna: MOB)

5.1 Zienswijze 1: Uitbreiding van de veestapel

De indiener is van mening dat er een afname van de veestapel moet plaats vinden om zo de wettelijke doelen van de stikstofreductie uit de Omgevingswet te halen. Er kan daarom geen verginning worden verleend voor een project waarbij het aantal dieren toeneemt.

Dit geldt met name nu het gaat om stikstofdepositie op o.a. Natura 2000-gebieden als ‘de Veluwe’, ‘Boetelerveld’ en ‘Rijntakken’.

Reactie

In de wettelijk doelen voor het behalen van de stikstofreductie wordt niet gesteld dat er geen sprake mag zijn van een toename van het aantal dieren. Om stikstof te reduceren wordt geïnvesteerd in emissie reducerende maatregelen, in dit geval chemische luchtwassers op stal F en een afname van het aantal dieren in stallen D en E. Deze investering moet voor een ondernemer rendabel zijn om deze aan te gaan. Door de combinatie van deze brongerichte technische voorziening en de toepassing van de verplichte 35% afroming op grond van de Beleidsregels salderen Gelderland 2026 neemt de stikstofemissie en -depositie op alle omliggende Natura 2000-gebieden per saldo substantieel en aantoonbaar af ten opzichte van de feitelijk aanwezige, vigerende referentiesituatie. Nu het project leidt tot een netto afname van de stikstofdepositie en er geen toename van stikstofbelasting optreedt, vormt de wijziging in dieraantallen geen weigeringsgrond. Er is dan ook sprake van een vergunbare situatie.

5.2 Zienswijze 2 Ontbreken passende beoordeling

Indiener stelt zich primair op het standpunt dat aan het bestreden ontwerpbesluit ten onrechte geen passende beoordeling ten grondslag ligt en derhalve geen stand kan houden. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor een Natura 2000-activiteit. Op grond van artikel 8.74b, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) wordt een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit alleen verleend als uit de passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Ow, de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Reactie

De passende beoordeling waarnaar verwezen wordt is wel aanwezig bij de aanvraag. De passende beoordeling is toegevoegd aan de aanvraag als document ‘2026.07.28 Natuuraanvraag versie 3.0’ met de daarbij behorende bijlagen:
Bijlage 1 Referentiesituatie, NBW-vergunning d.d. 25 februari 2013
Bijlage 2 Plattegrondtekening gewenste bedrijfsopzet
Bijlage 3 AERIUS salderingberekening Referentiesituatie - Gewenste bedrijfsopzet
Bijlage 4a AERIUS verschilberekening Referentiesituatie - Gewenste bedrijfsopzet
Bijlage 4b AERIUS bijlage hulpmiddel randhexagonen Referentie – Gewenste bedrijfsopzet
Bijlage 5 AERIUS berekening Gewenste bedrijfsopzet
Bijlage 6 AERIUS salderingsberekening Referentie – beoogd & Realisatie
Bijlage 7 AERIUS berekening Realisatiefase
Bijlage 8 Dimensioneringsplan warmtewisselaar stal E & F
Bijlage 9a Dimensioneringsplan luchtwasser stal F1
Bijlage 9a Dimensioneringsplan luchtwasser stal F2

Een passende beoordeling is een vormvrij document en daarmee is het vrij aan de initiatiefnemer om op eigen wijze vorm te geven aan dit document. Het document '2026.07.28 Natuuraanvraag versie 3.0' bevat, in samenhang met de berekeningen en technische onderbouwingen, een integrale ecologische beoordeling van de gevolgen van het project voor de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura 2000-gebieden. Daarin is onderbouwd dat de stikstofdepositie als gevolg van het project per saldo daalt, dat de werking van de mitigerende technieken wetenschappelijk vaststaat en dat aan het additionaliteitsvereiste wordt voldaan. Alle benodigde documentatie om te komen tot de vereiste zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet worden aangetast, ligt derhalve aan dit besluit ten grondslag.

5.3 Zienswijze 3: Wetenschappelijke onderbouwing chemische luchtwasser

Zienswijze

In de eerste plaats stelt indiener dat niet van de volle omvang van de te verwachte stikstof (ammoniak)emissies een beoordeling is gemaakt door uw college. Immers, ten onrechte is uitgegaan van de verwachte voordelen van emissie reducerende stalsystemen waarvan de werking wordt betwist. Er is zoals reeds benoemd sprake van een toename van het aantal dieren. Om de uitbreiding te kunnen realiseren wordt er een nieuwe stal gebouwd die wordt voorzien van een chemische luchtwasser en in een van de bestaande stallen wordt ook een luchtwasser geplaatst. Indiener merkt op dat uit de 18 december uitspraak van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2024:4923) volgt dat emissiereducerende systemen voortaan op zichzelf moeten worden gezien als (functioneel verbonden) mitigerende maatregel (r.o. 17.3 en 20.1, Rendac). Dit betekent dat ten tijde van de passende beoordeling de verwachte voordelen van de werking van die systemen vast moeten staan. Indiener merkt ten aanzien van de toegepaste chemische luchtwassers op dat er ten onrechte uitgegaan wordt van een ammoniakreductie van 90 % zonder dit te onderbouwen. Indiener merkt daarnaast op dat er in de voorschriften ten onrechte niet is opgenomen hoe er dient te worden bijgestuurd als uit het monitoringssysteem blijkt dat het rendement uitblijft.

Indiener merkt op dat het er om gaat dat vereist is dat de emissiereductie van de chemische luchtwasser wetenschappelijk zeker is. Er ontbreekt een onderbouwing hiervan. Er wordt wel verwezen naar '*meerdere onderzoeken*' maar dit wordt niet gespecificeerd of toegelicht. Daarnaast wordt er verwezen naar de verplichtingen vanuit het Bal. Echter er wordt ten onrechte niet opgenomen in de voorschriften hoe er dient te worden bijgestuurd als uit het elektronisch monitoringssysteem zou blijken dat de verwachte rendementen uitblijven. Er had een passende beoordeling uitgevoerd dienen te worden waarbij dit meegenomen had dienen te worden. Er kan niet enkel uitgegaan worden van de werking zoals aangegeven door de fabrikant.

Reactie

Uit onderzoek van Wageningen UR (o.a. Mosquera et al. 2007 en het praktijkonderzoek in WUR-rapport 1082 door Melse et al. 2018) volgt dat chemische luchtwassers bij een juiste uitvoering en instandhouding een hoog ammoniakemissiereductierendement behalen. De STAB bevestigt in haar deskundigenrapport dat er geen reden is om te twijfelen aan de werking van chemische

luchtwassers, mits strikt wordt voldaan aan de randvoorwaarden uit de bijbehorende systeembeschrijving. De fysische en chemische binding van ammoniak aan zwavelzuur tot ammoniumsulfaat is een beproefd proces dat in de praktijk functioneert ongeacht de diersoort. In tegenstelling tot biologische luchtwassers of emissiearme stalvloeren, is de werking van een chemische wasser niet afhankelijk van bacterieel leven of diergedrag, maar berust deze op een continue chemische zuur-basereactie.

Het reducerend vermogen valt of staat met een correcte naleving van de instructies uit het leaflet (zoals het bewaken van een strakke zuurgraad van maximaal pH 3,0 en een geleidbaarheid van maximaal 250mS/cm). In de onderhavige vergunning en via het Bal zijn harde voorschriften opgenomen voor onderhoud, automatische monitoring, het afsluiten van een onderhoudscontract en het verrichten van meerdere rendementsmetingen per jaar. Deze parameters zorgen ervoor dat eventuele afwijkingen direct worden gesignaleerd en gecorrigeerd.

Wij menen daarom geen reden te zien om aan de werking van de chemische wasser te twijfelen en gaan daarom ook uit van het reductiepercentage wat is vastgesteld.

5.4 Zienswijze 4: Additionaliteitsvereiste

In het besluit wordt aangegeven dat het vastgestelde pakket aan maatregelen niet voldoende is om verslechtering tegen te gaan.
Volgens het Logtsebaan-criterium is het bevoegd gezag verplicht met passende maatregelen te voorzien in de noodzakelijke daling van stikstofdepositie in afzienbare termijn.

Er wordt verder in het ontwerpbesluit ingegaan op het additionaliteitsvereiste. Er wordt in dat kader in het ontwerpbesluit verwezen naar een uitspraak van de Afdeling d.d. 28 mei 2025. Uit die uitspraak volgt dat de motivering van het additionaliteitsvereiste project-overstijgend is en ziet op de vraag of de nodige instandhoudings- en/of passende maatregelen zullen worden getroffen voor een Natura 2000-gebied, waardoor mitigerende maatregelen die worden getroffen ten behoeve van individuele projecten niet nodig zijn als instandhoudings- of passende maatregel.

De beantwoording van de vraag of wordt voldaan aan het additionaliteitsvereiste moet verder zijn toegesneden op de instandhoudingsdoelstellingen en de staat van instandhouding van de betrokken Natura 2000-gebieden. De vraag of het behoud van de natuurwaarden is geborgd, dan wel of de verbeter- of hersteldoelstellingen worden gerealiseerd, moet dus op gebiedsniveau worden beantwoord. Als voor het realiseren van de doelstellingen een daling van de huidige stikstofdepositie nodig is, dan moet inzichtelijk worden gemaakt met welke andere maatregelen dan de inzet van de saldogever van het intern salderen, een daling van de stikstofdepositie voor dit Natura 2000-gebied kan worden gerealiseerd. (Zie ook ECLI:NL:RBNHO:2025:12740, r.o. 12.2.)
Het bestreden ontwerpbesluit voldoet hier niet aan. Om aan dit criterium te voldoen is een ecologische beoordeling nodig. Uw ontwerpbesluit bevat een dergelijke ecologische beoordeling niet.

Het besluit is gezien het voorgaande gebrekkig gemotiveerd omdat niet wordt uiteengezet welke daling van stikstofdepositie noodzakelijk is om de (dreigende) verslechtering in de Natura 2000-gebieden tegen te gaan. Daarnaast is de noodzakelijke daling niet uitgewerkt, en er kan dus ook nooit worden aangetoond dat de aangedragen maatregelen voldoende zijn.

Reactie

De stelling van indiener berust op een onjuiste interpretatie van de dragende motivering van dit besluit. De genoemde sectorale bronmaatregelen, (zoals de reductiedoelstellingen van gemiddeld 42% voor de landbouw en 38% voor de industrie in 2030, zijn in de considerans van dit besluit uitsluitend beschreven als achtergrondcontext van het bredere provinciale stikstofbeleid (VAS). Voor de verlening van deze omgevingsvergunning wordt echter geen beroep gedaan op toekomstige reductieresultaten van algemene, nog onzekere bronmaatregelen om de stikstofuitstoot van dít specifieke project te compenseren. Er is nadrukkelijk géén sprake van het toekennen van zogeheten 'ontwikkelruimte' die gefinancierd wordt met toekomstige dalingen, zoals destijds onder het PAS gebeurde.
De vereiste zekerheid dat het project de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet aantast en dat voldaan wordt aan artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn, vloeit rechtstreeks voort uit de aan het project zélf verbonden mitigerende maatregelen en de dwingende kaders van de Beleidsregels salderen Gelderland:

- Fysieke en directe bronmaatregel
  De initiatiefnemer realiseert zélf een directe emissiereductie door het plaatsen van een luchtwassers op de bestaande stal.
- Onomkeerbare afroming van 35%
  Conform artikel 5, achtste lid, onder a, van de Beleidsregels salderen wordt bij dit project maximaal 65% van de feitelijk aanwezige referentiesituatie benut. De resterende 35% aan vergunde stikstofruimte wordt definitief en onomkeerbaar aan de markt en de vergunde situatie onttrokken en komt ten goede aan de natuur.
- Directe depositiedaling
  Uit de AERIUS-verschilberekening blijkt dat de stikstofdepositie als direct gevolg van deze fysieke ingreep en vergunningwijziging op alle betrokken overbelaste stikstofgevoelige habitats substantieel afneemt, zoals blijkt uit de bij dit besluit gevoegde AERIUS-verschilberekening (bijlage 3).

Voor zover de bronmaatregelen onderdeel uitmaken van de programmatische additionaliteitstoetsing, mogen wij als bevoegd gezag beleid hanteren waarin de omvang van de referentiesituatie bij individuele projecten wordt afgeroomd.
Nu de saldering bij dít project direct gepaard gaat met een afroming van 35% ten gunste van de natuur, draagt de vergunninghouder zelf feitelijk en onomkeerbaar bij aan de daling van de stikstofbelasting. Of de overige, sectorbrede bronmaatregelen van de provincie voor 2030 al dan

niet tijdig hun volledige effect sorteren, doet aan de direct optredende emissiewinst van dit specifieke besluit dan ook niet af

5.5 Zienswijze 5: Aangevoerde maatregelen onzeker

Er wordt in het ontwerpbesluit ingegaan op de Gelderse beleidsregels en de 'Versnellingsaanpak stikstof waarvan die een onderdeel zijn. Er is hierbij geen onderbouwing overgelegd waaruit blijkt welke daling noodzakelijk is en binnen welke termijn. Daarnaast is niet duidelijk: wat het verwachte effect is van die maatregelen voor het betreffende Natura 2000-gebied, binnen welk tijdpad de maatregelen worden uitgevoerd en wanneer verwacht wordt dat deze effect zullen hebben.

Er worden in het bestreden besluit verschillende maatregelen genoemd naast de Gelderse beleidsregels zoals het Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (PSN), natuurherstelmaatregelen,), LBV en LBV+ en de Maatregel Gerichte Opkoop (MGO), Reguliere Circulaire Mestverwerking en Kadernota Agrifood. Van de versnellingsaanpak stikstof en deze aanvullende maatregelen is onvoldoende duidelijk wat hun effect is, en/of wanneer dit effect wordt bereikt. Naast het feit dat het effect allerminst vaststaat, is er ook geen duidelijk tijdpad waarop een eventueel effect gerealiseerd wordt. Er is bij deze maatregelen ook niet duidelijk wat dit betekent voor de specifieke Natura 2000-gebieden waarover het hier gaat.

Daarnaast zijn LBV en LBV-plus regelingen zijn reeds niet voldoende geacht door de rechtspraak.

Ten slotte heeft de provincie Gelderland begin 2025 zelf vastgesteld dat het verwachte resultaat van de Lbv+ veel kleiner is dan wat nodig is: Uit stukken behandeld in de vergadering van de Provinciale Staten Gelderland op 05-02-2025 bleek dat de landelijke beëindigingsregelingen veehouderijlocaties LBV/LBV+ nog onvoldoende effect hebben in de provincie Gelderland: het geschatte effect is dat dit slechts zo'n 10% reductie oplevert voor de totale doelstelling van 7,5 kiloton

Verder wordt er ingegaan op de Regeling Circulaire Mestverwerking. Er wordt gesproken over pilots voor kennisontwikkeling. Er is tevens een subsidieregeling opengesteld. Er wordt gesteld dat beide maatregelen zullen bijdragen aan minder depositie van stikstof op de natuur. Er wordt verwezen nar een evaluatie waarin is berekend dat een emissiereductie van 51.000 kg NH3/jaar wordt bereikt. Indiener merkt op dat deze evaluatie niet is bijgevoegd. Bovendien is hierbij ook weer niet duidelijk of nog voldoende is om de noodzakelijke daling te bereiken. Verder wordt niet duidelijk of de reductie al is bereikt of dat dit slechts een inschatting is. Ten aanzien van de Landelijke regelingen mestverwerking wordt in geheel niet duidelijk tot welke reductie dit zal leiden.

Gelet op het voorgaande voldoet het door uw college genoemde maatregelenpakket niet aan de eisen van artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Het ontwerpbesluit bevat geen

toereikende ecologische beoordeling, gaat uit van onderschatte emissies en steunt op maatregelen waarvan effect, omvang en tijdpad onvoldoende zeker zijn. Daarom kan indiener zich niet verenigen met de conclusie uit het ontwerpbesluit.

Reactie

Opkoop- en beëindigingsregelingen hebben inderdaad een vrijwillig karakter bij aanvang. Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling mag bij de besluitvorming echter geen rekening worden gehouden met stikstofreductie waarvan de uitvoering ten tijde van het besluit nog onzeker is. In het Gelderse maatregelenpakket wordt dan ook niet vooruitgelopen op hypothetische resultaten van vrijwillige regelingen. Er wordt pas stikstofwinst toegekend op het moment dat een deelnemend bedrijf daadwerkelijk en onherroepelijk:

- de overeenkomst tot bedrijfsbeëindiging/aankoop heeft ondertekend;
- de vigerende natuur- en milieuvergunning definitief (gedeeltelijk) heeft laten intrekken;
- de dier- of stikstofrechten definitief zijn doorgehaald of overgedragen.

Pas wanneer deze formele stappen zijn voltooid, staat de reductie juridisch en feitelijk vast en is hervatting van de stikstofemissie uitgesloten. Voor de gehele LBV-regeling in Gelderland zijn (stand per september 2026) inmiddels 282 aanvragen ingediend, waarvan op 250 dossiers een definitief intrekkingsbesluit is genomen en er 23 in behandeling zijn.
De gerealiseerde beëindigingen hebben daarmee al geleid tot een feitelijke en onomkeerbare daling van de stikstofemissie in de provincie.

Ten aanzien van de natuurherstelmaatregelen miskent indiener de specifieke juridische betekenis hiervan. Natuurherstelmaatregelen hebben inderdaad niet het doel om de uitstoot aan de bron te verminderen, maar richten zich op het versterken van de ecologische condities, bodem en hydrologie van de habitats. Zoals de Afdeling in haar uitspraak van 21 januari 2026 (ECLI:NL:RVS:2026:363) uitdrukkelijk heeft geoordeeld, spelen herstelmaatregelen (zoals hydrologisch herstel en vernatting) een zelfstandige rol bij het ecologisch weerbaarder maken van Natura 2000-gebieden, waardoor deze habitats een stikstofbelasting beter kunnen verdragen
Voor zover het maatregelenpakket dient ter verbetering van de staat van instandhouding van de stikstofgevoelige habitats binnen het Natura 2000-gebied, geldt dat de voortgang van de vrijwillige regelingen nauwgezet wordt gemonitord. Mocht uit de periodieke monitoring blijken dat de animo onder agrarische ondernemers achterblijft bij de prognoses en de beoogde reductiedoelen daardoor niet tijdig worden gerealiseerd, dan verplicht de systematiek van het pakket het bevoegd gezag tot actieve bijsturing. Dit kan bestaan uit het verruimen van voorwaarden, het inzetten van flankerend beleid of het activeren van alternatieve (al dan niet dwingender) maatregelen.
Nu uitsluitend reeds gerealiseerde en juridisch geborgde beëindigingen worden meegerekend en er een sluitend monitorings- en bijsturingsmechanisme van kracht is, berust de onderbouwing niet op onzekere aannames.

Het argument dat de beleidsregels op "niet-onderbouwde aannames" zouden rusten, miskent het doel en de werking van de regeling. De verplichte afroming van 35% bij intern salderen (waardoor

slechts 65% van de referentiesituatie mag worden ingezet) is geen vrijblijvende aanname, maar een harde, kwantificeerbare reductieverplichting. Dit zorgt ervoor dat bij elk project waar intern wordt gesaldeerd, de feitelijke stikstofneerslag op overbelaste natuur direct met ten minste 35% afneemt. Dit is een fysieke, onomkeerbare emissiereductie en geen theoretische aanname

Het onderhavige besluit voor de Bremensallee 12 te Oene is getoetst aan de concrete uitgangspunten van het project. Er is een AERIUS-verschilberekening overgelegd waaruit blijkt dat de feitelijke depositie op de omringende Natura 2000-gebieden substantieel afneemt (voldoet aan de 35%-reductie). De vergunning is daarmee rechtstreeks getoetst aan de wet- en regelgeving, en steunt op een deugdelijke, project-specifieke ecologische onderbouwing

Voor zover indiener wijst op de effecten op het Natura 2000-gebied Boetelerveld en de overige Overijsselse gebieden, geldt dat dit besluit ambtelijk is afgestemd met Gedeputeerde Staten van Overijssel. Conform de Gelderse beleidsregels leidt de toepassing van de 35% afroming bij intern salderen ook op de Overijsselse Natura 2000-gebieden tot een feitelijke en onomkeerbare daling van de stikstofdepositie (met maximaal 0,06 mol N/ha/j op de Sallandse Heuvelrug). Er is nergens sprake van een depositietoename, waardoor het project geen belemmering vormt voor de instandhoudingsdoelen van deze gebieden.

6 Conclusie

Op grond van het vorenstaande hebben wij de zekerheid verkregen dat de aanvraag samenhangt met het treffen van een instandhoudings- of passende maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrichtlijn, het overgebleven gedeelte wat niet als passende maatregel gebruikt wordt, ingezet mag worden als mitigerende maatregel en dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden. De aanvraag past binnen de beleidsregels salderen in Gelderland en kan worden vergund.

7 Overige verplichtingen

U bent zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

8 Juridische grondslagen

Dit besluit is genomen op grond van:

- Omgevingswet artikel 2.18, artikel 2.24, artikel 2.31a, artikel 4.11, artikel 4.3, artikel 4.5, artikel 5.1, artikel 5.18, artikel 5.29
- Besluit activiteiten leefomgeving afdeling 11.1
- Wet stikstofreductie en natuurverbetering
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving, 8.74B
- Beleidsregels salderen Gelderland

BIJLAGE 2 VOORSCHRIFTEN

U bent verplicht om zich aan de volgende voorschriften te houden:

1. Deze vergunning is uitsluitend geldig voor (medewerkers van) de vergunninghouder en voor (rechts)personen die in opdracht van de vergunninghouder handelen. De vergunninghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
2. De (rechts)personen genoemd in het vorige voorschrift zijn volledig op de hoogte van deze vergunning en de voorschriften. Zij zijn in staat en handelingsbekwaam om deze voorschriften uit te voeren.
3. Een (digitale) kopie van deze vergunning met de bijbehorende AERIUS-berekeningen zoals weergegeven in bijlage 3 moet aanwezig zijn op de plaats waar de activiteiten worden uitgevoerd. Het is verplicht om deze te tonen op verzoek van bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. Het project waarvoor deze vergunning is verleend en weergegeven is in bijlage 3 van dit besluit moet binnen drie jaar na het onherroepelijk worden van dit besluit zijn gerealiseerd.
5. Op het bedrijf dient minimaal een voorraad/hoeveelheid zuur aanwezig te zijn om de continuïteit van de luchtwasser te waarborgen.

BIJLAGE 3 AERIUS-BEREKENINGEN

AERIUS-berekeningen

- Verschilberekening met reductieverplichting (kenmerk RWd5XiipPdQB d.d. 4 november 2026)
- Beoogde situatie (kenmerk S2jgb2dctScU d.d. 4 november 2026).
- Verschilberekening voor de realisatiefase (kenmerk Rw2ra4cxYakm d.d. 4 november 2026)